met de catechisatie van een nieuw jaar beginnen. Ik begaf mij daarop ten zijnen huize, gaf hem kennis van het verzoek mij gedaan, en vroeg hem, of het, alles wel overwogen, niet beiderzijds raadzaam ware, dat hij van een nieuwen cursus afzag, en mij voor korten tijd de beide catechisatien toevertrouwde. Dit verzoek drong ik aan met de verklaring, dat ik mij, bij weigering zijnerzijds, verplicht zou achten in der weezen vrijen tijd een catechisatie ten mijnent te openen. De heer Van Gorkom sloeg dit verzoek, na rijp beraad, af. Na overleg met het bestuur ben ik daarop mijn catechisatie begonnen, en ontving ten mijnent wie uit vrijen aandrang tot mij kwam. Zoo bleef het tot de komst van onzen broeder De Graaf. Zijn komst was mij eene verkwikking. In volkomen samenwerking des geestes mocht ik in het Weeshuis met hem arbeiden, en zoo er iets goeds tot stand werd gebracht heeft de gemeente dit vooral aan zijn kloeke, niets-ontziende medewerking te danken. Toch stond ik op mijn catechisatie alleen en leerlingen van den heer Van Gorkom over te nemen is voor iemand van onze overtuiging, gelijk gij gevoelt, een uiterst moeielijke taak. Bij de overdracht gaf hij min vriendelijk te kennen, dat zijn leerlingen op tegenstand waren voorbereid en alras bleek van dit beweren de droeve waarheid. Het catechizeeren met deze kinderen was letterlijk niet te doen.

De schriftelijke antwoorden die ik ontving vloeiden over van bitterheid tegen de orthodoxie en van smaad tegen den Kerkeraad. Eindelijk was er zelfs ééne, die mij openlijk brutaliseerde en hiermeê het sein gaf tot een maatregel, dien ik reeds lang in den zin had. Ik wilde vrijheid, geen dwang, en verzocht daarom de Regenten slechts de zoodanigen op mijne catechisatie te plaatsen, die dit vrijwillig verkozen. De uitslag was gelijk ik voorzien had, dat de grootere helft terugging. Sinds heb ik met niet ééne van deze meisjes een enkel woord gewisseld, tot ze zich uit eigen initiatief weer aanmeldden. Slechts wie uit vrije beweging terugkwam zou mijn leerling zijn, en zoo heerlijk heeft de Heer het stelsel van vrijheid ook ten